

Gipuzkoako enpleguaren eta profil profesionalen beharrak 2020

AURKIBIDE

3	Aurkezpen
4	Datu nagusiak
5	Hautaketa egiteko jarrerak eta balioak
7	Kontratazioan dauden gabezia nagusiak
8	Hautaketa - metodoak
9	Enpresaren alor funtzionala eta lanbide-kategoria
11	Eskatzen diren ikasketak eta prestakuntza-profilak
16	Ikasketak aukeratzea: lan munduratzea eta enpleguarekiko
19	Lan-orientazio eraginkorrago, gertukoago eta osoagoa
21	ERANSKINA: eskatutzen diren profilak

Aurkezpen

Joan den 2019ko azaroan hirugarren inkesta egin genien Gipuzkoako enpresei, eta 2020rako enplegu - eta kontratazio-aurreikuspenen inguruan, eskatzen den profil motaz eta kontratatzeke dituzten zailtasun potentzialez galdegin genien.

Hiru lurralde historikoetako Confebaski lotutako enpresa-elkarteetan aldi berean egin dugun inkesta honi esker, beste urte batez hainbat eragile soziali hezkuntza- eta prestakuntza-eskaintza planifikatzen lagunduko diogu, eta era berean, enpresei beharrezko prestakuntza duten eta beren beharretara egokitzen diren langileak topatzen lagunduko diegu.

Horregatik, lehenik eta behin eskerrak eman behar dizkiegu galdetegiari erantzun diozuen ia 200 enpresari, zuen denbora eskaintzeagatik. Lan hau zuei zor dizuegu.

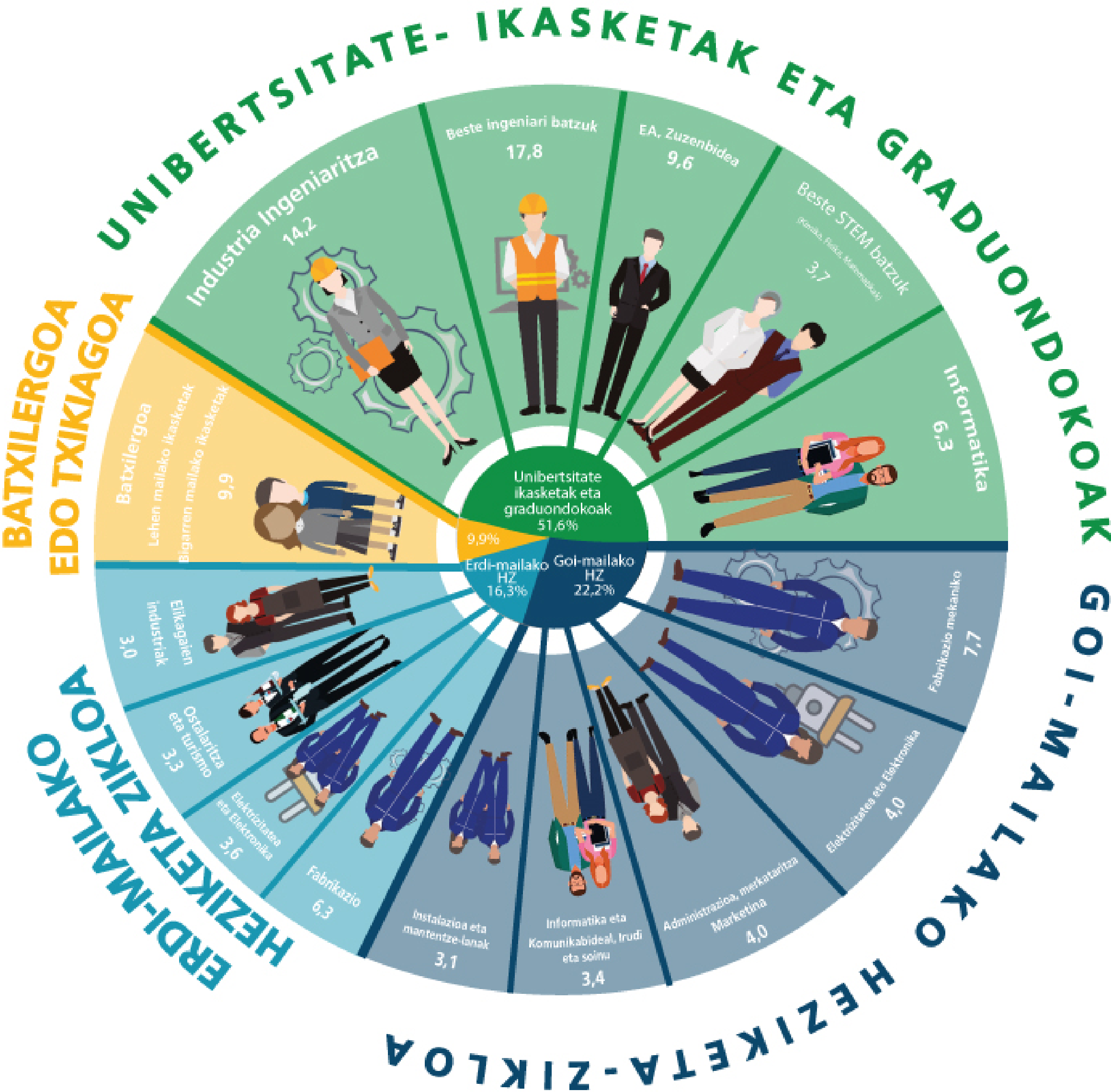
Inkestak lan-merkatua eta haren beharrak hobeto ezagutzeko ekarpena egin nahi dio enpresen munduari, eta horretarako kontratatzaileen, hots, enpresen beraien egoera neurtzen du. Lehen eskuko informazioa jaso dugu enpresek 2020rako dituzten aurreikuspenen inguruan: jardueran eta kontratazioan, zer espezializazio eskatuko dituzten, zer kualifikazio eta prestakuntza duten langileak beharko dituzten eta zer zailtasun izango dituzten 2020an beharko dituzten profilak lortzeko.

Inkesta egin zen unean, enpresek, nazioartean gertatzen ari den ahultasun ekonomikoaren haritik, 2020an aurreko urteetan baino jarduera eta hazkunde apalagoa espero zutela esan ziguten, baina argi adierazi zuten aurreikuspen baikorrak dituztela kontratazioari dagokionez.

Badakigunez, Covid-19aren ezusteko eraginak erabat aldarazi du urte hasieran egin genezakeen aurreikuspen oro, hark jarduera ekonomikoan, eta ondorioz, kontratazioan ekarri duen beherakada handia dela eta.

Hala eta guztiz ere, uste dugu eskaerarik handiena duten lan-profilen deskribapenak eta hautaketa-prozesuko jarrerak eta balioek berberak izaten jarraituko dutela; beraz, informazio hau helarazteak badu oraindik bere interesa, eta are handiagoa enpresek behar dituzten lan-profilak topatzeko zailtasunak adierazi dituztela kontuan hartuta.

Datu Nagusiak

Hautaketa egiteko jarrerak eta balioak

Enpresek batez ere jarrera, prestakuntza eta erantzukizuna balioesten dituzte

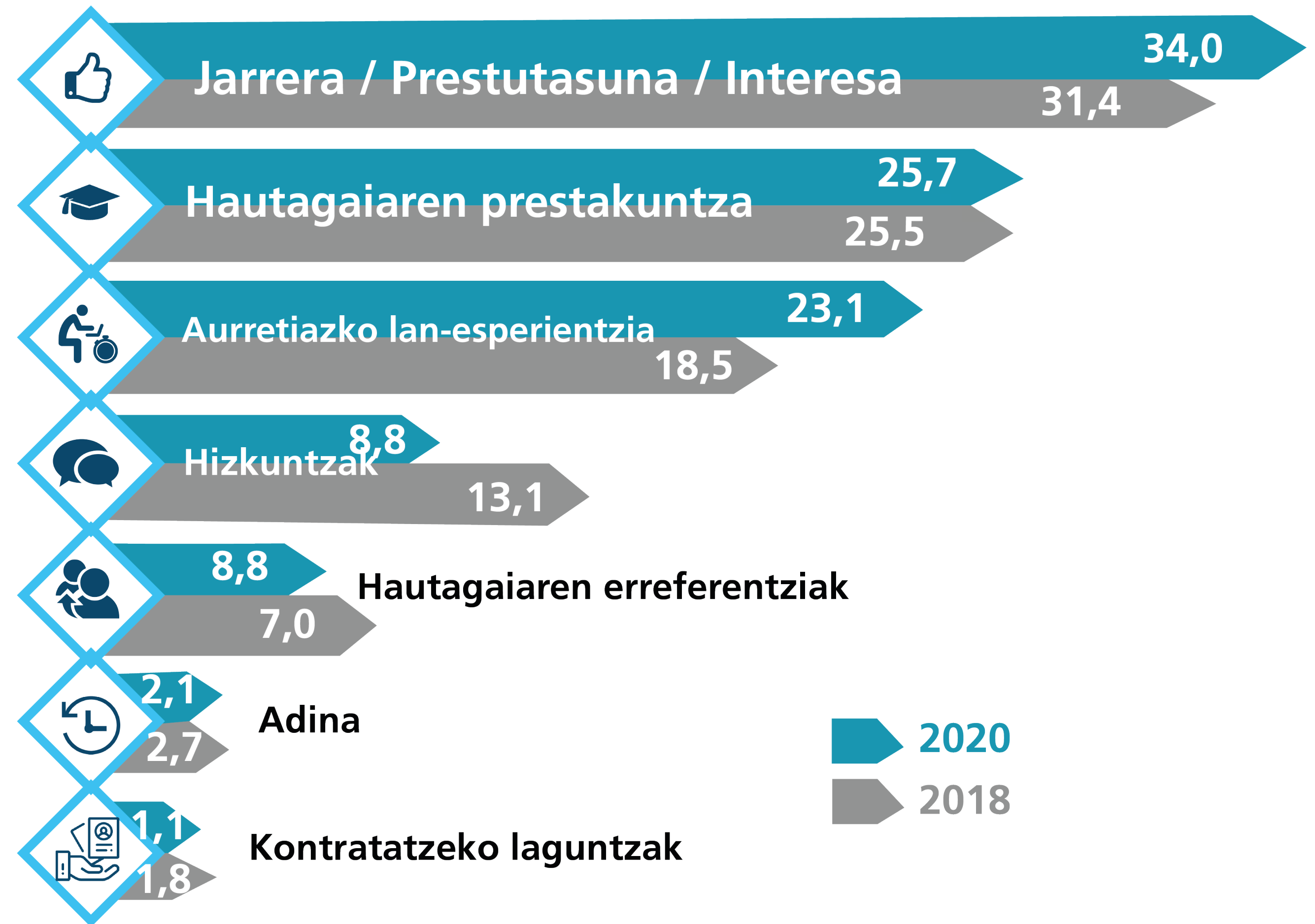
Enpresen % 100ek dio kontratazioak egitean langilearen jarrera, prestakuntza edo aurretiazko lan-esperientzia lehenesten dituztela (erantzunen % 85 biltzen dute alderdi horiek)¹.

Enpresen % 9k hizkuntzei ere garrantzia ematen die; aldiz, hautagaiaren inguruko erreferentziak, adinak eta kontrataziorako laguntzek garrantzi txikia dute.

Lehenagoko inkestaren aldean (2018koa), lehentasun handiagoa ematen zaio norberaren jarrerari (3 puntu gehiago) eta lan-esperientziari (5 puntu gehiago); garrantzi txikiagoa berriz, hizkuntzei (4 puntu gutxiago).

¹Erantzun anitzeko enpresa zen, eta enpresek gehienez ere 3 aukera zitzaketen

Kontratazio berriaren aukeraketan lehenetsitako arloak.
(erantzunen %)

Hautaketa egiteko jarrerak eta balioak (jarraiera)

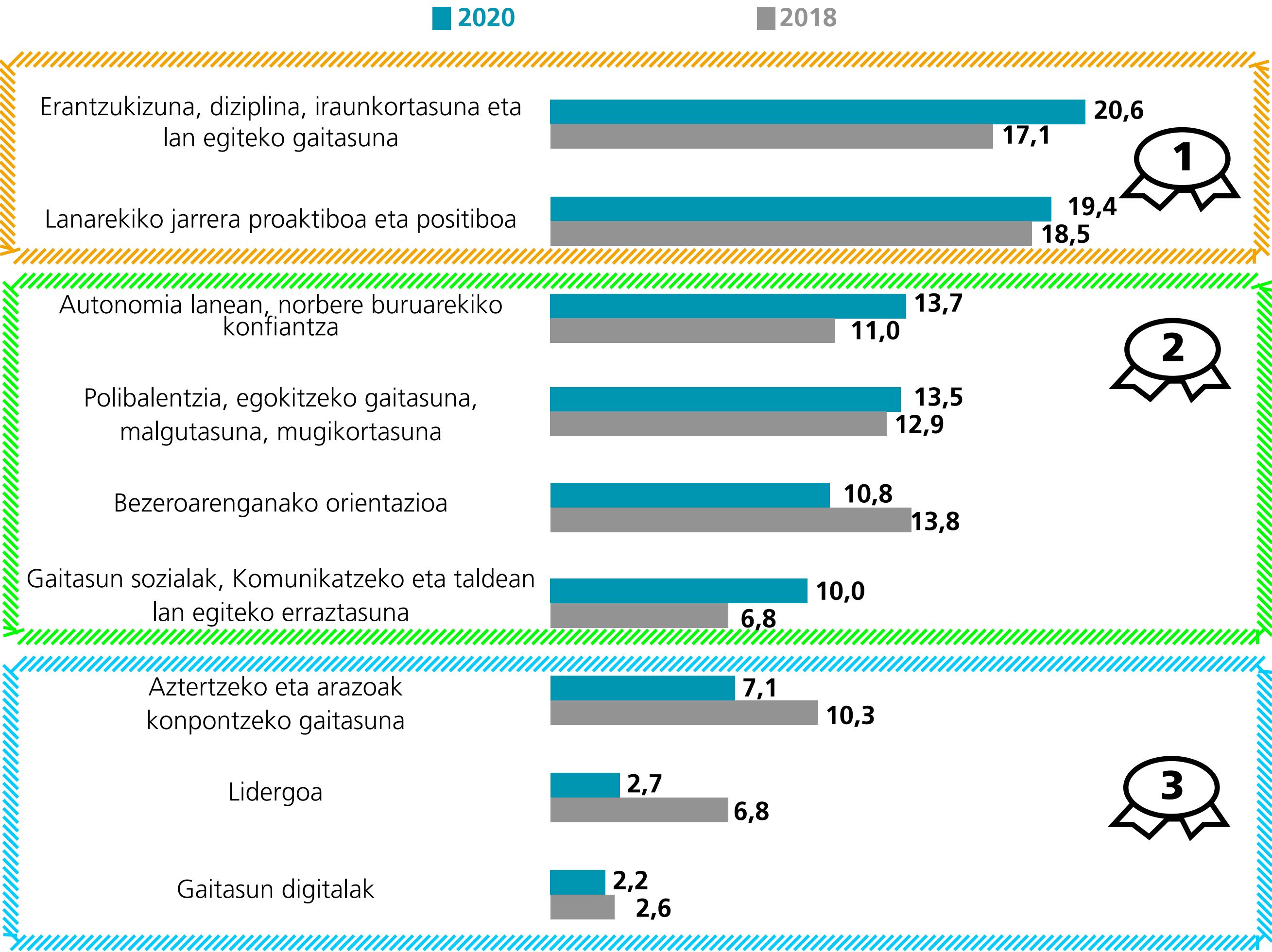
Hautapen-prozesuan gehien estimatzen diren balioek, jarrerak eta trebetasunek1 duten garrantziaren arabera elkarri lotuta dauden hiru talde handi egin daitezke:

Lehenengo multzoak «Erantzukizuna, diziplina, konstantzia eta lanerako gaitasuna» eta «Lanarekiko jarrera proaktiboa eta positiboa» hartzen ditu; bakoitzak erantzunen % 20 hartu du (enpresen % 60k aipatu ditu) eta garrantzia handitu dute 2018tik.

Bigarren multzoan leudeke «Lan egiteko autonomia, konfiantza», «Balioaniztasuna, egokitzeko gaitasuna, malgutasuna, mugikortasuna», «Bezerearenganako orientazioa» eta «Gaitasun sozialak, komunikatzeko eta taldean lan egiteko erraztasuna». Erantzunen % 10-14 hartu du multzo honetako alderdi bakoitzak (eta enpresen % 30-40k aipatu ditu).

Hirugarren taldean sartuko lirateke gainerako balio, jarrera eta gaitasunak, zeinak erantzunen % 10 baino gutxiago hartu baitute: «Analisirako eta arazoak konpontzeko gaitasuna», «Lidergoa» edota «Gaitasun digitalak»; garrantzia galdu dute 2018ren aldean.

Enpresek gehien baloratzen dituzten jarrerak (erantzunaren%)

Kontratazioan dauden gabezia nagusiak

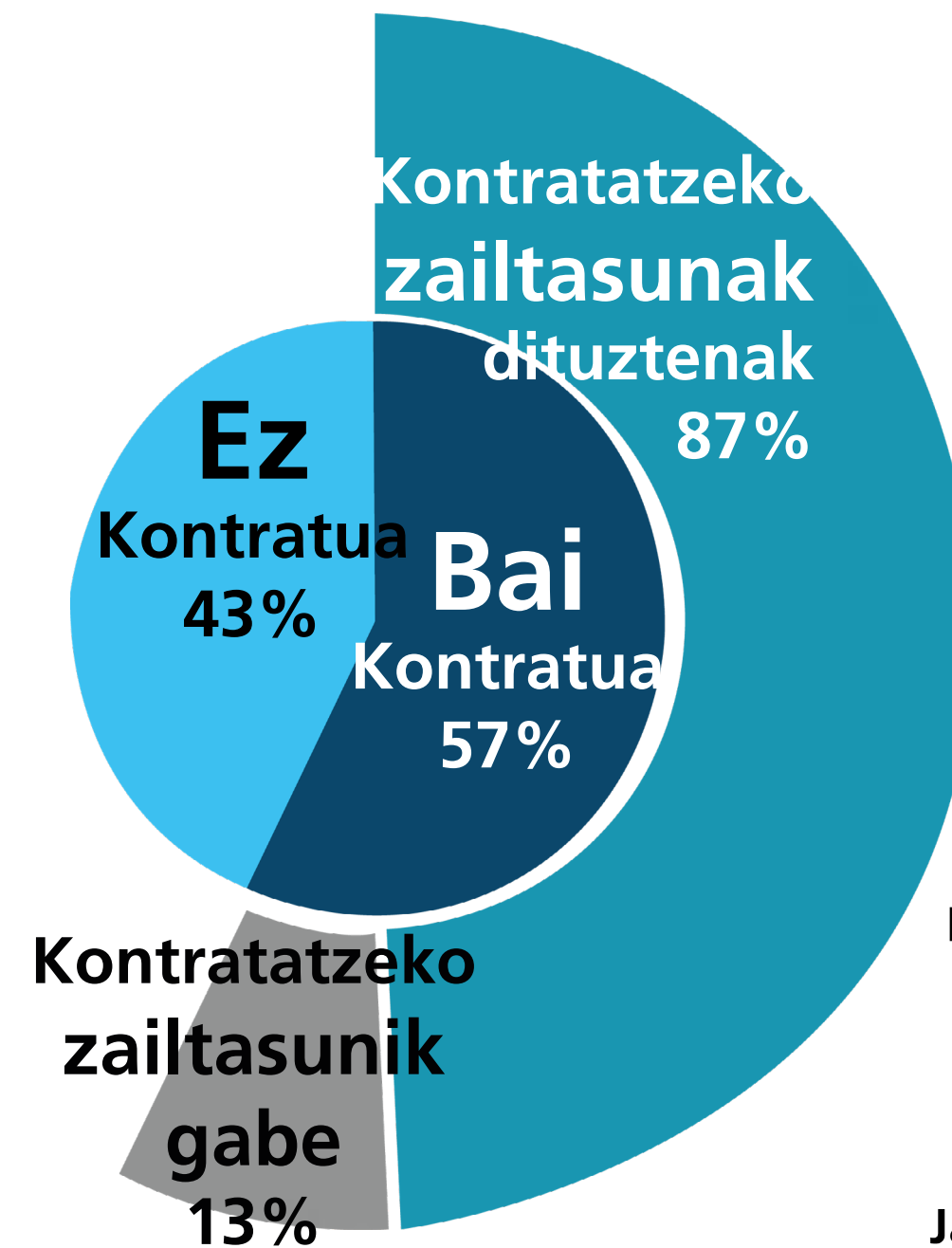
Lehen bezala, orain ere gabezia nagusiak prestakuntza eta/edo espezializazio falta, jarrera edo interesa eta esperientzia dira, baina garrantzi handiagoa dute

Enpresa kontratatzaileen % 87k adierazten du ez dituela topatzen langile berri bat hautatzerakoan lehentasunezkoak diren alderdi batzuk.

Norbait kontratatzeko gero eta zailtasun handiagoak izateari enpresek ematen dizkioten arrazoi nagusiak¹ aurreko urtetakoen berberak dira: «prestakuntza edota espezializazio gabezia» (erantzunen % 27,5 eta enpresen % 65), «esperientzia gabezia» eta «jarrera, gogoia eta interesa» (bakoitzak % 27,5 biek). Gainera, gero eta garrantzi handiagoa dute behar diren profilak bilatzeko zailtasunen artean.

Badirudi beste auzi batzuek ez dutela garrantzi handirik, hala nola hauek: «eskaintzen den soldata bat ez etortzea hautagaiek espero zutenarekin», «postu desberdinetan aritzeko malgutasunik/ balioaniztasunik eza», «lan-ordutegiak», «hizkuntza-ezagutzarik eza», eta «geografikoki mugitzeko gogorik eza» edota «egokitzen diren teknologia berriak txertatzean».

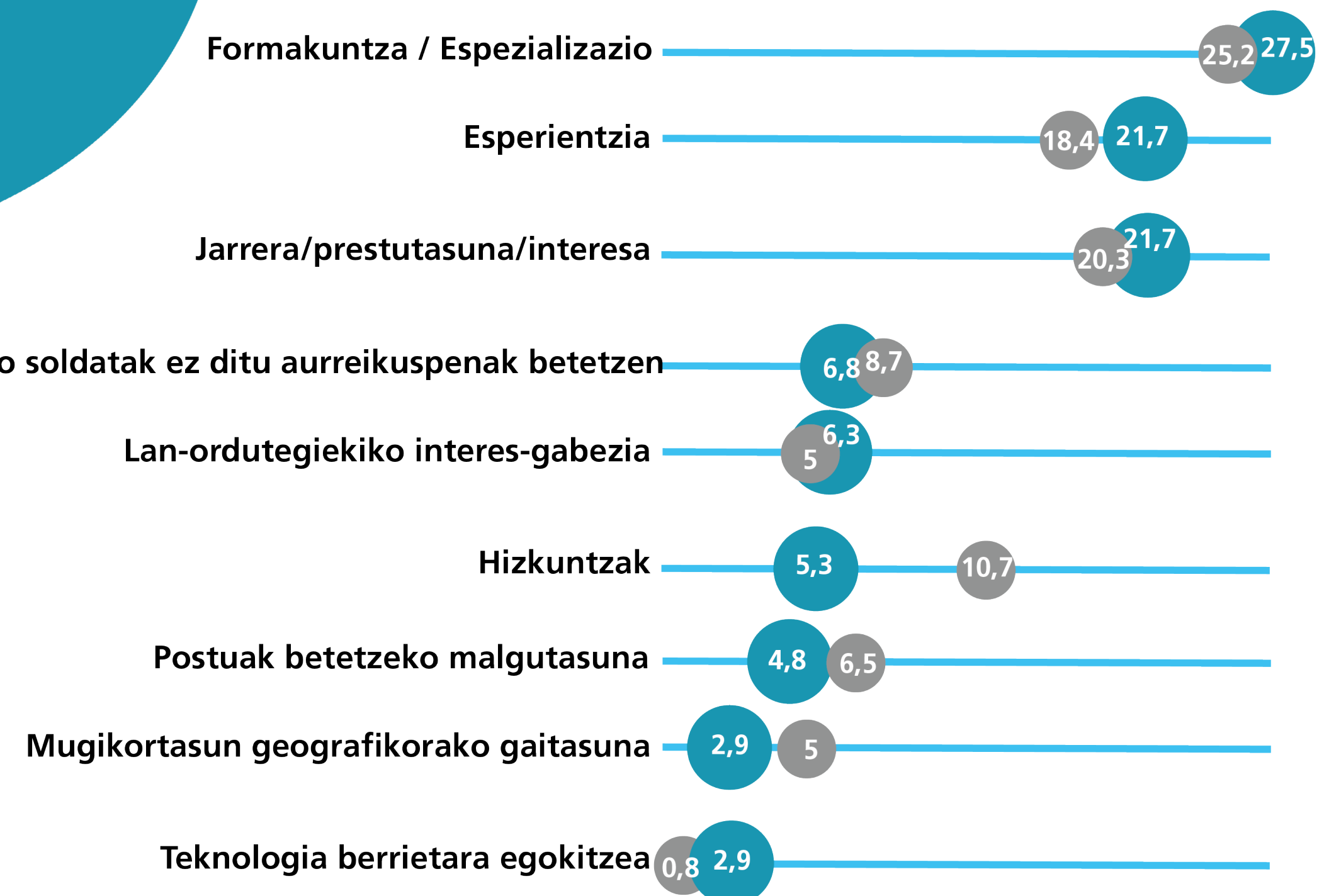
¹ Erantzun anitzeko enpresa zen, eta enpresek gehienez ere 3 aukera zitzaketen

Kontratatzeko zailtasuna

● 2020 ● 2018

Langile berriak aurkitzeko zailtasunaren arrazoiak

Hautaketa-metodoak

Lau enpresatetik hiruk nahiago dute zuzenean ezagutzen dituzten pertsonak kontratatu

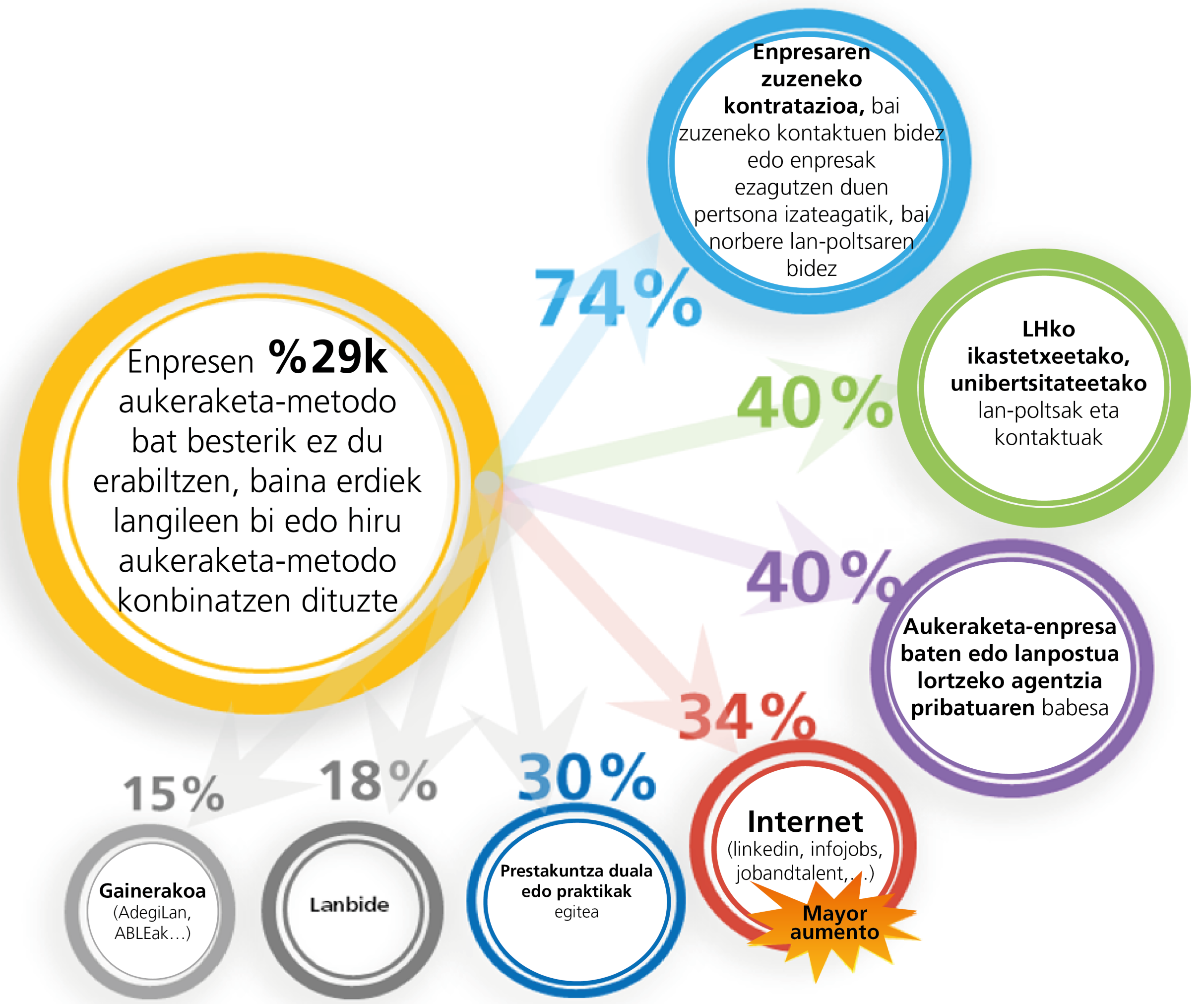
Enpresen % 29k bakarrik erabiltzen du hautaketarako metodo bakarra (enpresen % 58k kontratazio zuzena erabiltzen du ezagutzen dituen langileak kontratazeko, eta % 28k hautaketaz arduratzen den enpresa baten edo enplegu-agentzia pribatuen bidez egiten ditu kontratazioak). Hala ere, enpresen erdiek bizpahiru metodo konbinatzen dituzte (normalean, lehen esandakoa eta hautaketa-enpresa baten laguntza edo Internet), eta lautik batek hiru metodo baino gehiago erabiltzen ditu.

Gauzak horrela, langileak kontratazeko modu nagusia (enpresen % 74) **enpresak zuzenean kontratatzea** da, izan kontaktu pertsonalen bidez edo beren lan-poltsaren bidez.

Bigarren, enpresen % 40k hirugarrenak baliatzen ditu, adibidez **prestakuntza-zentroak** (Lanbide Heziketako edo unibertsitateetako lan-poltsak edo kontaktuak), eta enpresen % 40k langileak hautatzeko enpresa baten edo enplegu-agentzia baten laguntza erabiltzen du.

Era berean, Internet eta LinkedIn, Infojobs edo Jobalent bezalako sare sozialen erabilera gero eta handiagoa dela ikusi da (enpresen % 34), eta eutsi egin zaio prestakuntza duala egiten ari direnen edo praktikak enpresetan egiten dituztenen kontratazioari (% 30).

Neurri txikiagoan jotzen dute enpresek aldi baterako lanerako enpresetara, Lanbidera edo Adegiren enplegu-zerbitzura.

Enpresaren alor funtzionala eta lanbide-kategoria

Enpleguaren % 40 ekoizpen-, muntaia-, eta mantentze-lanetako langileentzat izango dira

Ekoizpena, Muntaia, eta Mantentze-lanen departamentuan datza eskatuko diren lanpostuen ia % 40; nagusiki industriakoak eta eraikuntzakoak izango dira, baina baita zerbitzuetakoak ere. Hala ere, funtzio honek 10 puntuko beherakada izan du 2018ko inkestaren aldean.

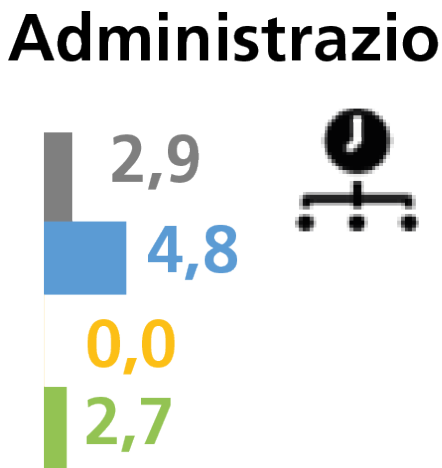
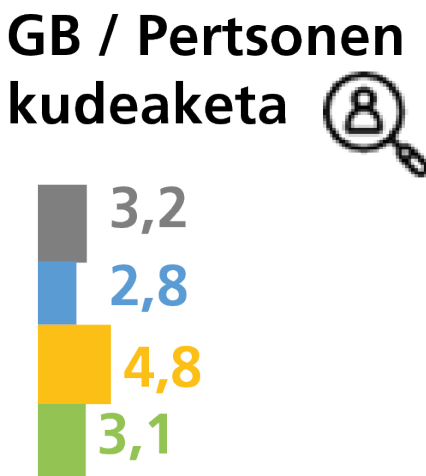
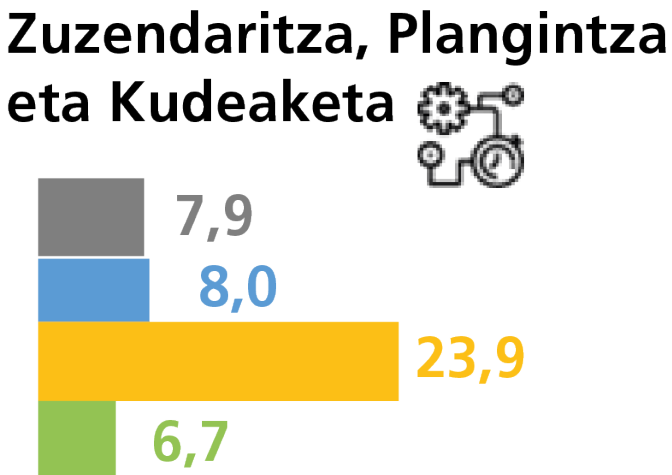
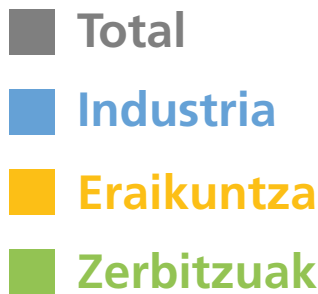
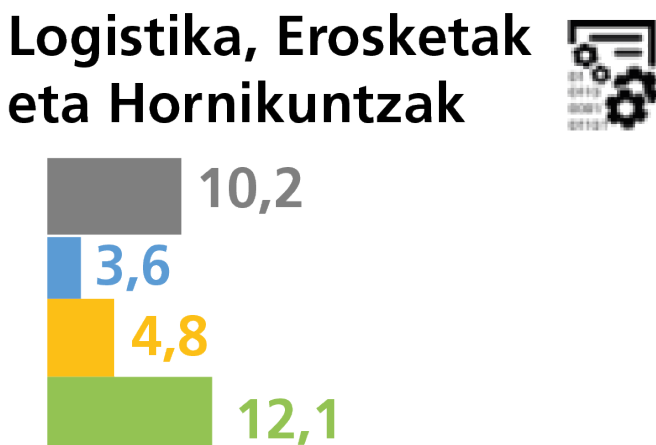
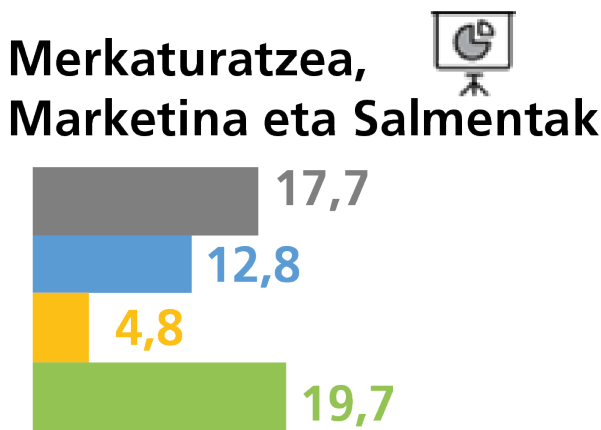
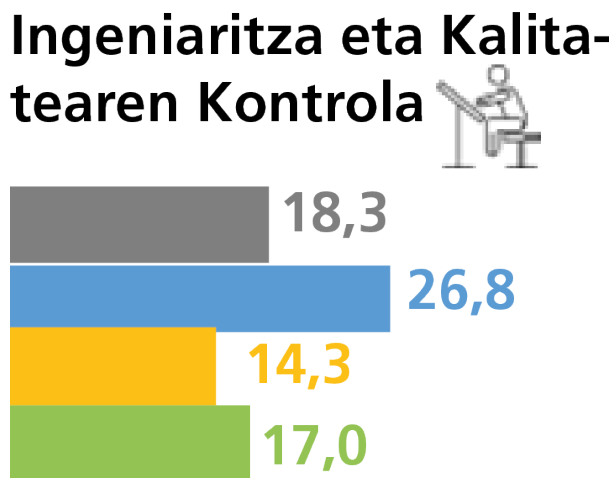
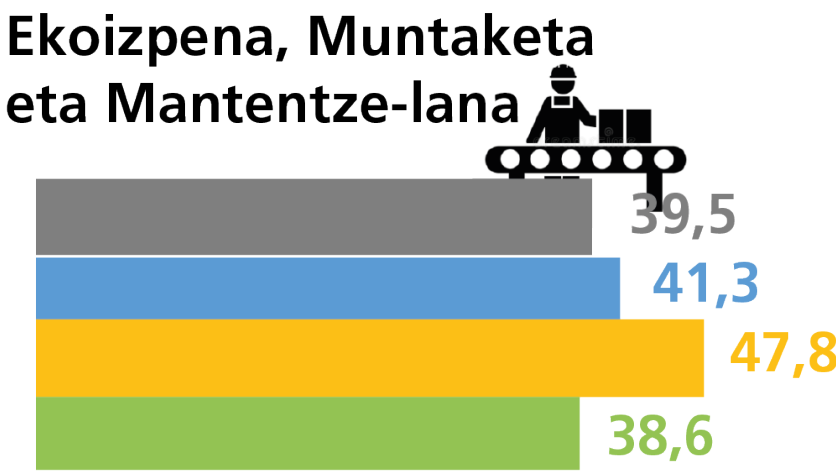
Haren jarraian, enpleguen % 19 Ingeniaritza eta Kalitatearen kontrola departamentuak hartuko du, nagusiki industriaren beharren ondorioz, bertan baitago enpleguen % 27.

Ia enpleguaren % 18 hartuko du Komertzializazio, Marketin eta Salmenten departamentuak; zerbitzuen alorrean % 20ra igoko da, eta industrian % 13ra jaitsiko da.

Enpresaren gainerako alor funtzionaletan behar txikiagoak egongo dira, eta oro har, parekoak sektore guztietan: % 10 Logistikan, Erosketetan eta Hornikuntzan, % 8 Zuzendaritza, Plangintza eta Kudeaketa departamentuan (% 24ra igoko da eraikuntzan) eta % 3 Giza baliabideetan eta Administrazioan.

2018. urtearen aldean, nabarmentzekoak dira «Ingeniaritza eta Kalitatearen kontrola», «Erosketak eta Hornidura» eta «Zuzendaritza, Plangintza eta Kudeaketa» departamentuetan egon den gorakada; aldiz, eskaria txikiagoa izan da «Ekoizpena, Muntaia eta Mantentze-lanak» eta «Komertzializazio, Marketina eta Salmentak» departamentuetan.

Enplegua ugaritzeko aurreikuspen handienak dituzten departamentuak (%)

Empresaren alor funtzionala eta lanbide-kategoria (jarraiera)

**Gehituko diren lanpostu berrien
lanbide-kategoria nagusiak
ekoizpeneko langileak, langile
kualifikatuak, langile tekniko-
zientifikoak eta merkataritzakoak dira**

Bete beharreko lau lanpostutatik hiru ekoizpeneko Langile teknikoenak (% 41), Langile kualifikatuenak (% 18) eta Langile tekniko-zientifikoak (% 18) dira.

Sektoreka, industrian nabarmentzekoak izango dira Ekoizpeneko langile teknikoen (% 29), Langile kualifikatuen (% 16), Tarteko arduradunen (% 15) eta Langile tekniko-komertzialen (% 12) kontratazioa. Zerbitzuetan, Ekoizpeneko langile teknikoak (% 44), Langile tekniko-zientifikoak (% 21) eta Langile kualifikatuak nagusituko dira (% 18). Eraikuntzan lanpostu berri gehienak Ekoizpeneko langile teknikoenak eta Tarteko arduradunetakoak (bakoitzak % 40) eta Beste langile kualifikatu batzuetakoak (% 22) izango dira.

2018ko Txostenaren aldean, asko handitu da Ekoizpeneko langile teknikoen taldearen eskaria (ia % 50), Langile tekniko-zientifikoena (eskaria bikoiztu du) eta Zuzendari eta gerenteen taldearena (ez da bolumen handiko eskaria, baina % 130 handitu da). Gainerako postuek 2018an baino eskari txikiagoa izango dute

Gehituko diren lanpostu berrien lanbide taldea (%)

Eskatzen diren ikasketak eta prestakuntza-profilak

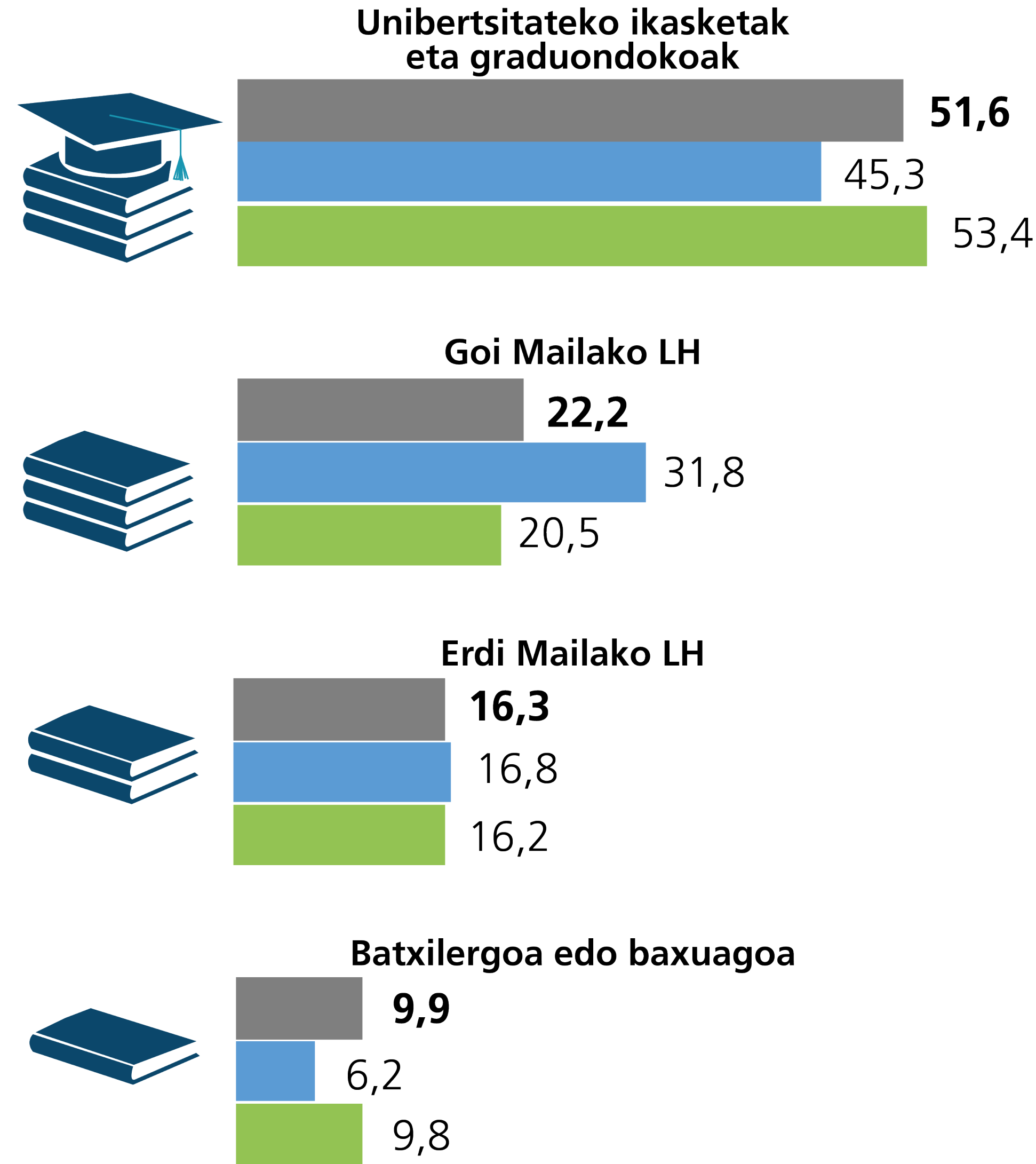
Lau kontratutatik hiru goi-mailako ikasketak, Unibertsitatekoak/ graduondokoak eta goi-mailako heziketako zikloak dituztenei egingo zaizkie

Lau kontratutatik hiru goi-mailako ikasketak dituztenei egingo zaizkie, izan unibertsitateko ikasketak edo graduondokoak dituztenei (% 52), edo goi-mailako heziketako zikloak dituztenei (% 22), eta kategoria horiek aurreko urteetan baino alde handiagoa aterako die erdi-mailako ikasketei.

Neurri txikiagoan beharko dira erdi-mailako heziketa zikloetako profilak (totalaren % 16) eta Batxilergoko ikasketak edo baxuagoak –oinarrizkoak edo baxuagoak– dituztenak (% 10), horiek nabarmen jaitsiko baitira.

Erdi-mailako Heziketa Zikloak (Lanbide Heziketa)	%	Goi-mailako Heziketa Zikloak (Lanbide Heziketa)	%	Unibertsitate ikasketak eta Graduondokoak/Dokto-retzak	%
Fabrikazio mekanikoa	24,1	Fabrikazio mekanikoa	29,0	Ingeniaritza (beste batzuk)	31,1
Elektrizitatea eta elektronika	13,8	Elektrizitatea eta elektronika	15,2	Ingeniaritza industrialia	24,7
Ostalaritza eta Turismoa	12,6	Informatika eta komunikazioak	13,0	Enpresen Administrazioa eta Zuzendaritza	13,7
Elikagai-industria	11,5	Instalazioak eta mantentze-lanak	11,6	Informatika	11,0
Instalazioak eta mantentze-lanak	8,0	Administrazioa eta kudeaketa/ Merkataritza eta marketina	15,2	Erizaintza	3,6
Merkataritza eta marketina/ Administrazioa eta kudeaketa	9,1	Osasuna/ Gizarte- eta kultura-zerbitzuak	5,2	Zuzenbidea	2,5
Osasuna/ Gizarte- eta kultura-zerbitzuak	5,7	Ostalaritza eta Turismoa	3,6	Matematika eta Estatistika	2,0
Informatika eta komunikazioak	4,6	Elikagai-industria/ Kimika	2,9	Fisikaren zientziak	1,8
Guztira	100,0	Guztira	100,0	Guztira	100,0

Kontratazioaren banaketa ikasketak mailen arabera

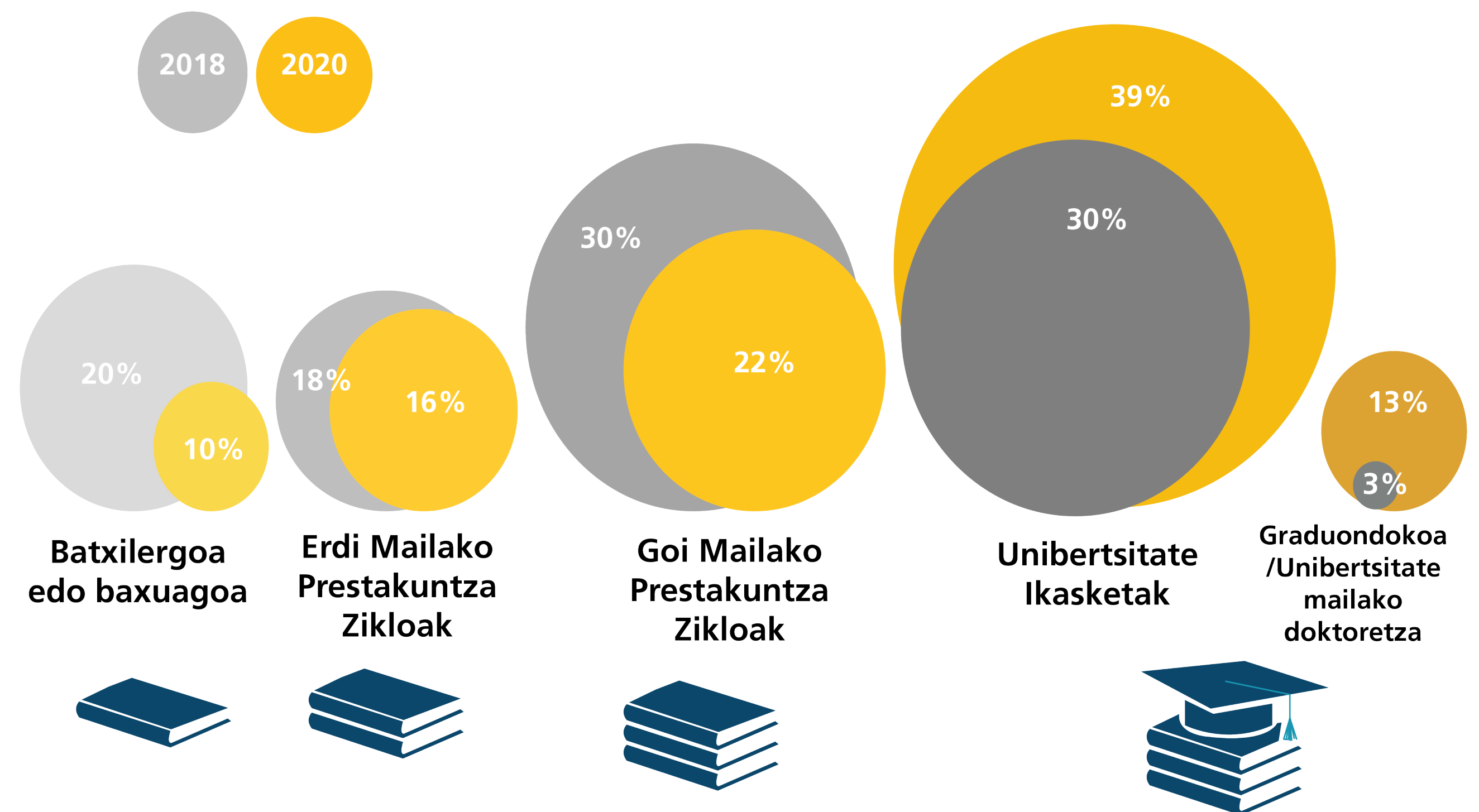

Eskatzen diren ikasketak eta prestakuntza-profilak (Jarraiera)

2020rako aurreikusten zen kontratu kopurua (Covid-aren aurretik) 2018 urterako egin ziren balioespenetakoa baino % 45 baxuagoa zen. Aurreikusitako kontratu horiek ehunekotan izango duten banaketan dinamika interesgarri batzuk ikusi dira:

- Batxilergoko ikasketak edo baxuagoak (oinarrizkoak edo batere ikasketarik ez) dituzten pertsonen kontratazioa erdira jaitsiko da, eta hala, % 20 izatetik % 10 izatera igaroko da sektore guztietan, baina era nabarmenagoan zerbitzuetan, profil honen eskatzaile nagusia.
- Erdi-mailako Heziketa Zikloak dituztenen kontratazioen ehunekoari berdin eutsiko zaio, zerbitzuen sektoreak izango duen eta «Ostalaritza eta turismoa» eta «Elikagai-industria» alorretako prestakuntzadunen eskariaren gorakada esker.
- Goi-mailako Ikasketak dituztenen eskaria zerbait jaitsiko da (8 puntu), industriaren kontratazio baxuagoagatik (Fabrikazio mekanikoa eta Elektrizitatea eta elektronika, nahiz eta oraindik eskaera handiena dutena izaten jarraituko duten) eta zerbitzuen kontratazioaren jaitsieragatik («Osasuna», «Gizarte- eta kultura-zerbitzuak»), baita multzo sektoreanitz batzuetako kontratazio baxuagoagatik ere (Administrazioa eta kudeaketa eta Merkataritza eta marketina).
- Unibertsitate-ikasketak dituztenen kontratazioak gorantz jarraituko du, eta nabarmen igoko da Graduondoko eta/edo doktoretzako ikasketak dituztenen kopurua ere (10 puntu portzental); nabarmentzekoak dira ingeniariaren gorakada (ingeniaritza informatikoaren presentzia ia bikoiztu egingo da) eta enpresen administrazio eta kudeaketaren igoera.

Evolución de la distribución de la contratos por nivel de estudios 2018-2020 (%)

Eskatzen diren ikasketak eta
prestakuntza-profilak (Jarraiera)

Enplegu berrien eskari pribatuaren erdiak baino gehiagok unibertsitateko eta graduondoko ikasketak izango dituzte. Gipuzkoan, eskari horren herena betetzeko ez dago graduatu nahikorik

2020an sektore pribatuan unibertsitate-ikasketak eta graduondokoak dituzten ikasleei egitea aurreikusten den kontratuen artean, ia % 67 ingeniartzakoak izango dira, nagusiki Ingeniaritza industrialekoak (% 25), beste ingeniartza batzuetakoak (% 31) eta ingeniartza informatikokoak (% 11); gainera, eskaria duten graduondoko eta doktoretzen % 94 izango dira.

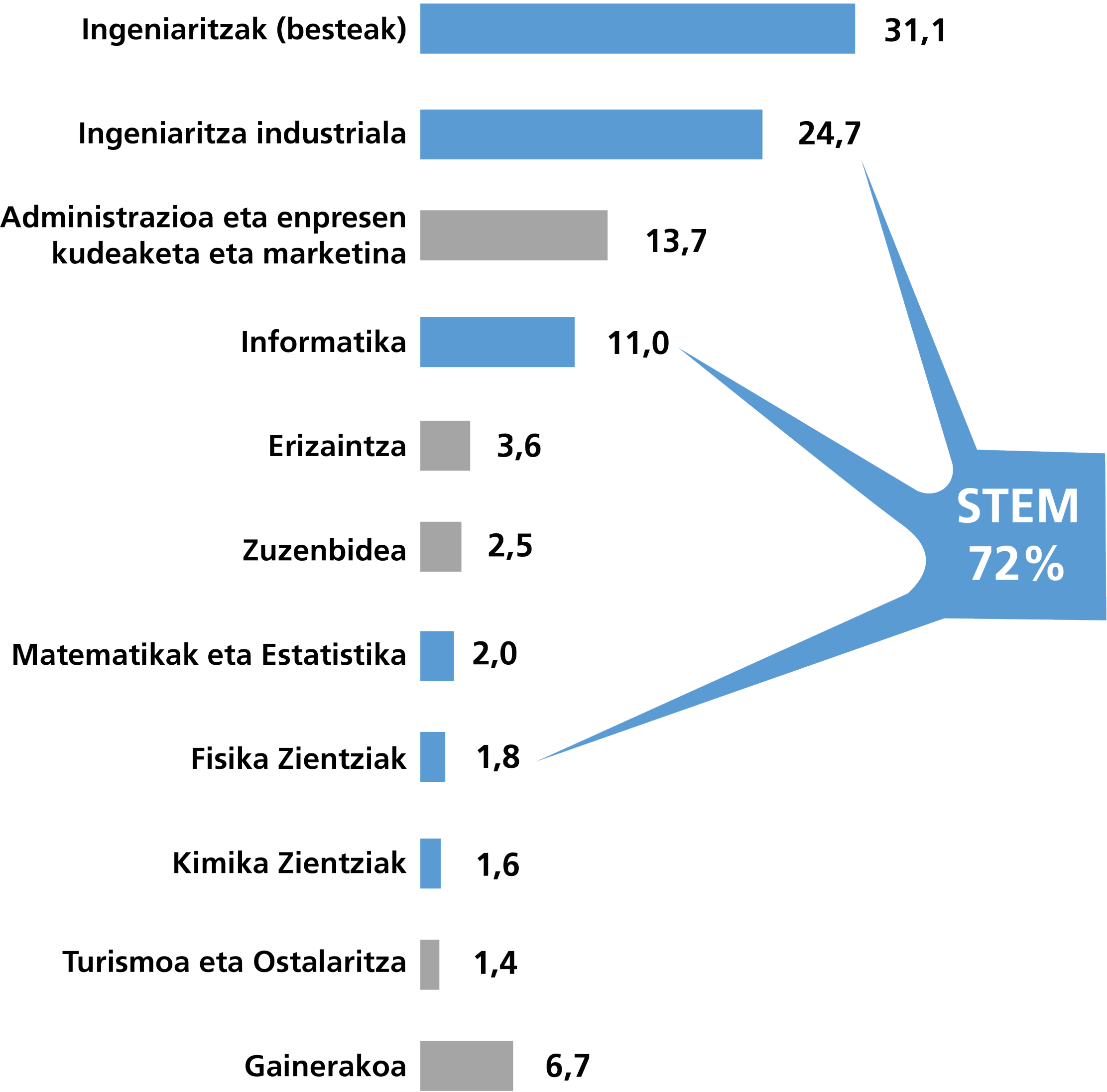
Beste STEM arlo batzuk ere lehenengo postuetan egongo dira, hala nola Matematika eta Estatistika (% 2), Biologia (% 4,6), Fisika (% 1,8) eta Kimika (% 1,8).

Enpresa-kudeaketarekin, Ekonomiarekin eta Zuzenbidearekin lotutako ikasketak unibertsitate tituludunen eskariaren % 16 baino gehiago izango dira; haien ondoren leudeke osasun-arloko ikasketak eta turismo-arlokoak.

Unibertsitateko ikasketadunen taldean egitea aurreikusten den kontratu bolumena eta azken ikasturtean ikasketak amaitu dituztenek ia langabezia-tasarik ez dutela ikusita, enpresen beharrak asetzeko heren bat faltako litzateke, nagusiki ingeniartza-arloetan (industrial, informatikoa eta beste batzuk) eta matematikan eta fisikan (profil horietako ikasketarik ez dago lurraldean, eta Euskadiko graduatu guztiak beharko lirateke).0}

STEM arloko unibertsitate-ikasketen eskari pribatuak gorantz jarraitzen du: unibertsitateko eskariaren % 72koa izango da

Unibertsitateko Ikasketetarako eta graduondokoetarako aurrez ikusitako kontratazioaren banaketa (%)

Eskatzen diren ikasketak eta prestakuntza-profilak (Jarraiera)

Fabrikazio mekanikoa, Elektrizitatea eta elektronika, Enpresen kudeaketa eta Informatika dira eskaririk handiena duten goi-mailako heziketako zikloak

Gipuzkoako sektore pribatuko kontratazioen % 22 Goi-mailako heziketako zikloei dagokie, eta horien artean eskaririk handiena dutenak Lanbide Heziketako lau heziketa-ziklo horiek dira (% 73).

Zehazki, kontratazioen % 29 Fabrikazio mekanikokoa izango da; % 15,2 Elektrizitatea eta elektronikakoa; % 15,2 Enpresen kudeaketaren arlokoa (Administrazioa eta kudeaketa eta Merkataritza eta marketina), eta kontratazioen % 13,7 Informatika eta Irudi eta soinu bidezko komunikaziokoa.

Bestalde, kontratuen % 11,6 Instalazioak eta mantentze-lanak alorrekoa izatea aurreikusten da; kontratuen % 3,6 inguru Ostalaritza eta turismoa eta Elikagai-industria arloetakoa, eta % 5,1 Osasuna eta Gizarte- eta kultura-zerbitzuetakoak.

Goi Mailako Prestakuntza Zikloko aurrez ikusitako kontratazioaren banaketa (%)

Eskatzen diren ikasketak eta
prestakuntza-profilak (Jarraiera)

**Erdi-mailako heziketako zikloetan ere
eskaririk handiena duten adarrak Fabrikazio
mekanikoa eta Elektrizitatea eta elektronikoa
dira, eta ondoren, Osasuna eta Gizarte- eta
kultura-zerbitzuak ere bai**

Kontratazio totalaren % 16 Lanbide Heziketako erdi-mailako heziketako zikloetakoak dira; horien artean, eskaririk handiena dutenek beharren % 62 hartzen dute.

Kontratazioen % 24,1 Fabrikazio mekanikoko zikloan egingo dira, % 13,8 Elektrizitatea eta elektronika zikloan, Ostalaritza eta Turismo arloko jarduera berrietan % 12,6, eta % 11,5 Elikagai-industrian.

Bestalde, kontratuen % 8 Instalazioak eta mantentze-lanak zikloan aurreikusten dira; beste % 9,1 Enpresen kudeaketako bi zikloetan (Administrazioa eta kudeaketa eta Merkataritza eta marketina); % 5,7 Osasun eta Gizarte- eta kultura-zerbitzuetako jardueretan, eta % 4,6 Informatika eta komunikazioetan.

Erdi Mailako Prestakuntza Zikloko aurrez ikusitako kontratazioaren banaketa (%)

Ikasketak aukeratzea: lan munduratzea eta enpleguarekiko asebetetzea

DBH edo Batxilergoa amaitzen dutenean egingo dituzten ikasketak aukeratzea kontu zaila da eta zailtasun eta zalantzak eragiten ditu askotan.

Prestakuntzarekin eta lanbidearekin lotutako erabaki-prozesua hainbat aldagaik baldintzatzen dute: hezkuntza-sistemak, norberak duen ikasketa-esperientzia eta gaitasunarekin, jokabideekin eta lehentasunekin lotutako iritzia, familiaren maila sozioekonomikoa, errealtate profesional batzuekin lotutako aurreiritziak ta abar. Izan ere, errepikatu egiten diren inertzia jakin batzuek oraindik ere eragina dute (nota onak ateraz gero, modalitate “zientifiko-teknologikoa, bio-sanitarioa” aukeratzen da, eta unibertsitatean jarraitu; mutila bada, ingeniariitza egingo du eta, aldiz, neska bada, medikuntza edo erizaintza) eta ez dira beti ondo informatuta egoten edo ez dira errealtatearen arabekoak izaten.

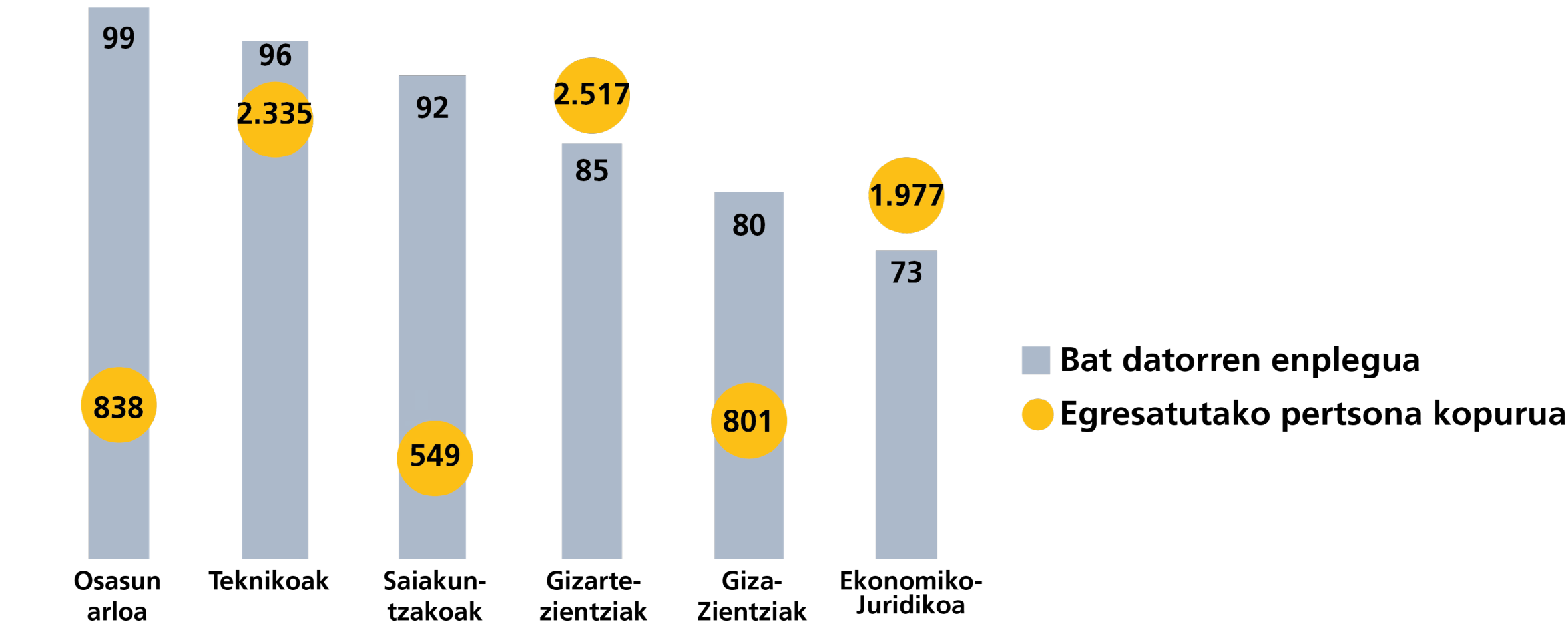
Maila horietan dauden ikasleek beren irteera akademikoei buruzko informazio egokia eta osoa eskatzen dute eta hori ez da beti lortzeko erraza izaten eta ez da familien, ikastetxeen eta orientazioko langileen esku egoten. Etorkizuneko lanarekin lotutako gaiek kezka sortzen dute ikasle gehienek kasuan; gauza bera gertatzen da ikasketak amaitzean lana izatearekin ere.

Horregatik, adar eta/edo titulazio jakin bat aukeratzeko garaian kontuan izan beharreko elementu batzuek honako gai hauekin lotutako alderdiak ere jaso beharko lituzkete: enpresa-errealtatearen eta etorkizun profesionala garatzeko den produkzio-egituraren inguruko ezagutza, lanbideek duten lan-munduratze maila, titulazioek eta enplegua eskuratzen duten lanpostuek eskaintzen duten egokitze maila, lan-baldintzak eta ordainsari ekonomikoa eta abar. Horiek guztiak dira haien laneko etorkizuna baldintzatuko duten elementuak.

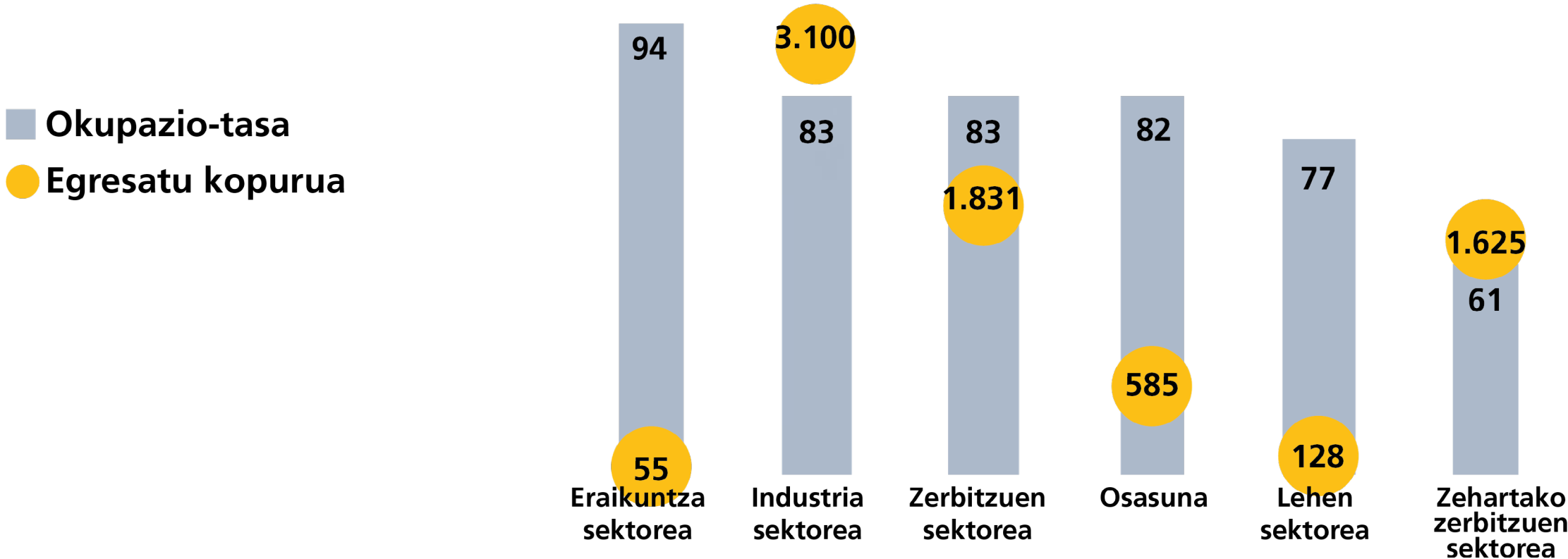
Aukeratutako titulazioaren arabera, lan-munduratzeko aukerak % 25 handiagoak izan daitezke, bat datorren enplegua lortzeko aukerak hiru aldiz handiagoak, edo sarrera-soldata

lortzeko aukerak % 150 handiagoak. Gainera, alde handiak daude adar ugarien (gizarte-zientziak, giza zientziak, ekonomiko-juridikoak, teknikoak, saiakuntza-zientziak eta osasun arloko zientziak) artean, baina baita adar bakoitzeko titulazio batzuen artean ere. Baina, gainera, enplegarritasun handiena enpleguarekiko asebetetze handiagoarekin, soldata handiagoarekin eta bat-etortze hobearekin lotuta dago.

Lan-munduratzea eta egresatu kopurua unibertsitateko ikasketen adarren arabera

Lan-munduratzea eta egresatu kopurua goi mailako prestakuntza-zikloetako familien arabera

Ikasketak aukeratzea: lan munduratzea eta enpleguarekiko asebetetzea (jarraiera)

Dena den, ez dirudi lan-munduratzeko handiago eta hobe hori ikasleen bolumen handiagoarekin lotuta dagoenik. Ondorioz, prestakuntzako eskariaren eta enpresetako lan-beharren artean desoreka larria dagoela esan daiteke. Eta desoreka horrek genero arloko arazoak ere sortzen ditu gero lan-munduratzeari, enpleguaren egonkortasunari eta soldata-arrailari dagokienez (emakumezkoen presentzia handiagoa da gizarte arloko adarretan eta giza zientzietan, eta txikiagoa teknikoetan).

Hain zuzen ere, euskal unibertsitateetan gradua eginiko hiru ikasleak batek ez luke berriro aukeratuko jada amaituta duen titulazioa edo unibertsitate mailako ikasketarik, eta ez dago alderik ez zentro publiko eta pribatuaren artean, ez eta emakume eta gizonen artean¹ ere. Ikasketak amaitu baino lehen utzi egin dituzten ikasleei ere erreparatuz gero, gizarte gisa, murriztu egin behar ditugu alferrik galdutako baliabideak eta denbora, eta frustraziozko egoera pertsonalak.

Lan-munduratzeko onena duten erdi mailako prestakuntza zikloen 20 titulazio

Titulazioa	Familia*	Egresatutako pertsona kopurua	Okupazio-tasa	Hileko batez besteko soldata
Nekazaritza eta abeltzaintzako produkzioa	14	17	100,0	1.285
Eraikuntza	1	7	100,0	1.110
Ingurune naturalean ariketa fisikoa-kirol-jarduera bideratzea	13	50	92,0	1.035
Makinekin lotutako elektromekanika	4	20	90,0	1.306
Urpeko lanak eta lan hiperbarikoak	8	10	88,0	1.214
Produktzio agroekologikoa	14	23	86,0	1.078
Osasun-larrialdiak	7	128	85,0	1.355
Mantentze elektromekanikoa	2	213	85,0	1.271
Bero Produktzio Instalazioak	2	44	83,0	1.163
Soldadura eta galdaragintza	3	169	83,0	1.220
Altzariak jartzea eta instalatzea	15	37	83,0	1.043
Itsasontziko makinen mantentzea eta kontrola	8	24	83,0	1.357
Hozteko eta klimatizazioko instalazioak	2	28	82,0	1.130
Aroztzintza eta altzariak	15	22	82,0	1.041
Mekanizazioa	3	454	82,0	1.229
Sukaldaritza eta gastronomia	16	179	81,0	1.347
Ibilgailu automobilen elektromekanika	4	203	79,0	1.136
Instalazio elektrikoak eta automatikoak	17	237	78,0	1.258
Mendekotasun-egoeran dauden pertsonen emandako arreta	18	292	76,0	1.247
Erizaintzako zaintza osagarriak	7	608	74,0	1.271
Guztira, erdi mailako zikloetako 39 titulazio				

1. EIN, 'Unibertsitateko Tituludunak Lan-munduan Txertatzeko Inkesta-EILU-2014'.

(*) Familiak: 1.Eraikuntza eta obra zibila; 2.Instalazioa eta mantentzea; 3.Fabrikazio mekanikoa; 4.Ibilgailuen mantentzea eta garraioa; 5.Merkataritza eta marketina; 6.Merkataritza eta marketina; 7.Osasun arloa; 8.Itsasokoa-arrantzakoa; 9.Kimika; 10.Informatika eta komunikazioak; 11.Irudia eta soinua; 12.Turismoa; 13.Jarduera fisikoak-kirolekoak; 14.Nekazaritza;15.Egurra, altzariak eta kortxoak; 16.Ostalaritza; 17.Elektrizitatea-elektronika;18.Zerbitzu soziokulturalak eta komunitateari zuzendutakoak. Iturria: Lanbide Heziketako laneko bizitzara sartzei buruzko ikerketa (2018an ikasketak amaitutakoaren promozioa eta laneko egoera 2019ko abenduan). Lanbide.

Titulazioa	Familia*	Egresatutako pertsona kopurua	Okupazio-tasa	Hileko batez besteko soldata
Obra zibileko proiektuak	1	16	100	1.341
Eraikuntzako lanen antolaketa eta kontrola	1	5	100	1.400
Hortzetako protesiak	7	15	100	1.018
Elektromedikuntza klinikoa	6	11	100	1.135
Ortoprotesiak eta laguntza emateko produktuak	7	25	100	1.183
Ikus-entzunezkoen eta ikuskizunen ekoizpena	11	14	100	1.150
Instalazio termikoen eta fluidoaren instalazioen mantentze-lanak	2	51	97	1.282
Bidaia-agentziak eta ekitaldien kudeaketa	12	45	95	1.069
Jarduera fisikoen eta kirol-jardueren animazioa	13	303	93	1.132
Mekatronika industrial	2	305	92	1.463
Eraikuntza metalikoak	3	62	92	1.405
Automobilgintza	4	220	91	1.246
Aho-hortzetako higieena	7	121	91	1.059
Garraioa eta logistika	5	50	90	1.326
Automatizazioa eta robotika industrial	6	344	90	1.323
Ingurumen-osasuna	7	20	90	1.376
Plataforma anitzeko aplikazioen garapena	10	159	88	1.142
Fabrikazio mekanikoko produktzioaren programazioa	3	553	84	1.429
Itsasontziko makinen mantentzearen antolaketa	8	33	83	1.524
Kimika industrial	9	33	80	1.390
Guztira, goi mailako zikloetako 70 titulazio				

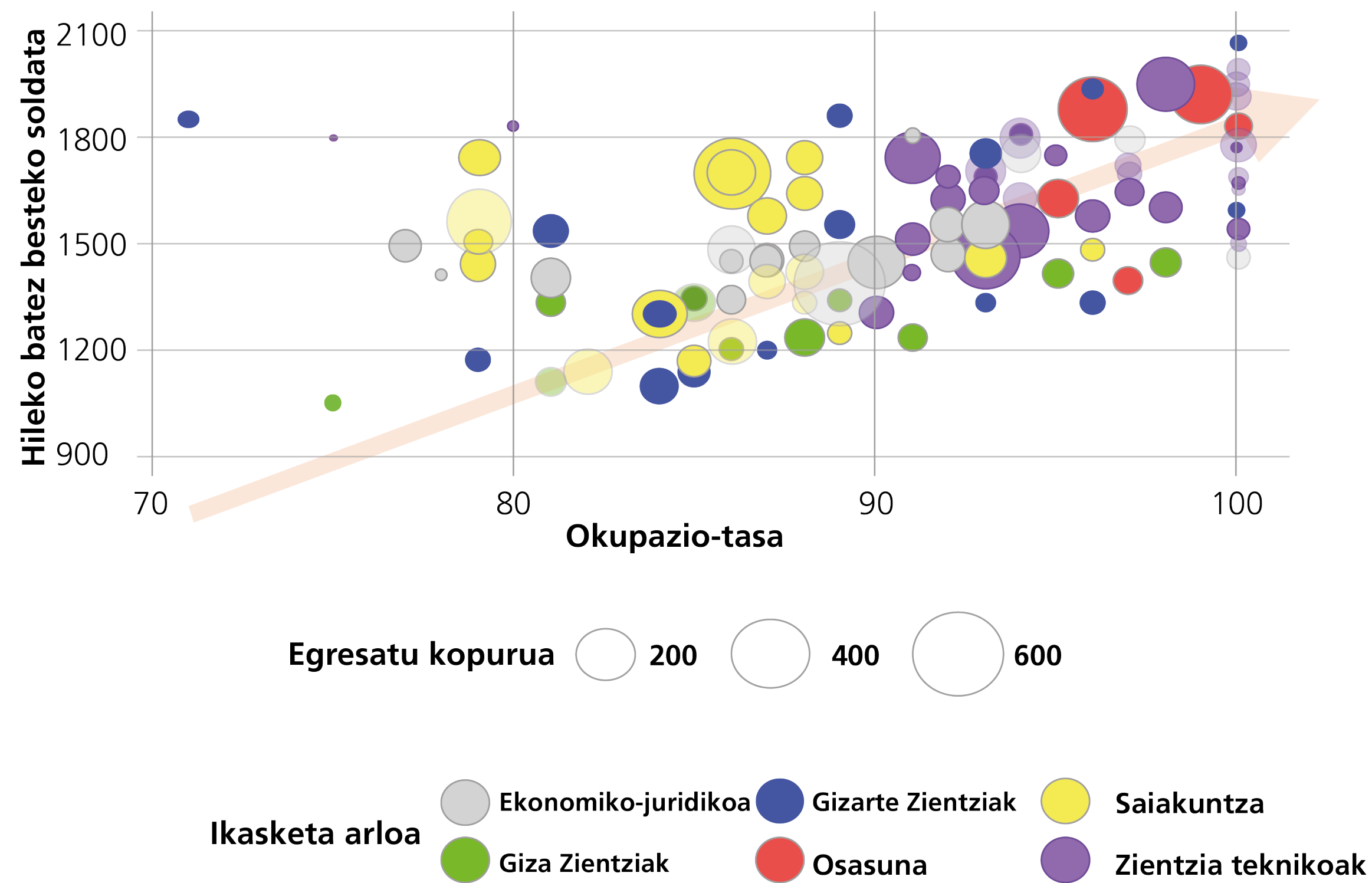
Lan-munduratzeko onena duten unibertsitateko 20 titulazio

	Egresatutako pertsona kopurua	Okupazio-tasa	Hileko batez besteko soldata	Bat datorren enplegua	Enpleguarekiko asebetetzea
Ingen. elektronikoa industrial*	53	100	1.975	100	7,4
Odontologia	43	100	1.832	100	7,6
Ingen. informatikoa	11	100	1.655	100	7,1
Inge. elektrikoa	20	100	1.500	100	7,0
Euskal Filologia*	60	100	1.943	98	7,8
Ingen. mekanikoa	62	100	1.776	94	7,5
Giza Zientziak	15	100	1.596	89	5,9
Materialen ingen.	9	100	1.671	88	7,0
Meatzte Ingen.	36	100	1.544	87	6,8
Zientzia aktuarialak eta finantza arlokoak	28	100	1.460	81	7,9
Itsasoko nabigazioa	11	100	1.773	80	7,6
Medikuntza	279	99	1.922	100	7,8
Industria Antolamenduko Ingen.	272	98	1.926	95	7,0
Telekomunikazioko Ingen.	66	98	1.604	100	7,4
Fisika	59	98	1.443	95	7,2
Enpresetako administrazioa eta teknologia	50	97	1.794	100	7,8
Fisioterapia	50	97	1.399	100	7,3
Arkitektura teknikoa	41	97	1.702	91	7,5
Filologia	34	96	1.934	100	7,6
Erizaintza (D)	353	96	1.877	99	7,1
Euskadiko unibertsitate-sistema osoan, EHUko, MUko eta Deustuko Unibertsitateko 107 titulazio guztira.					

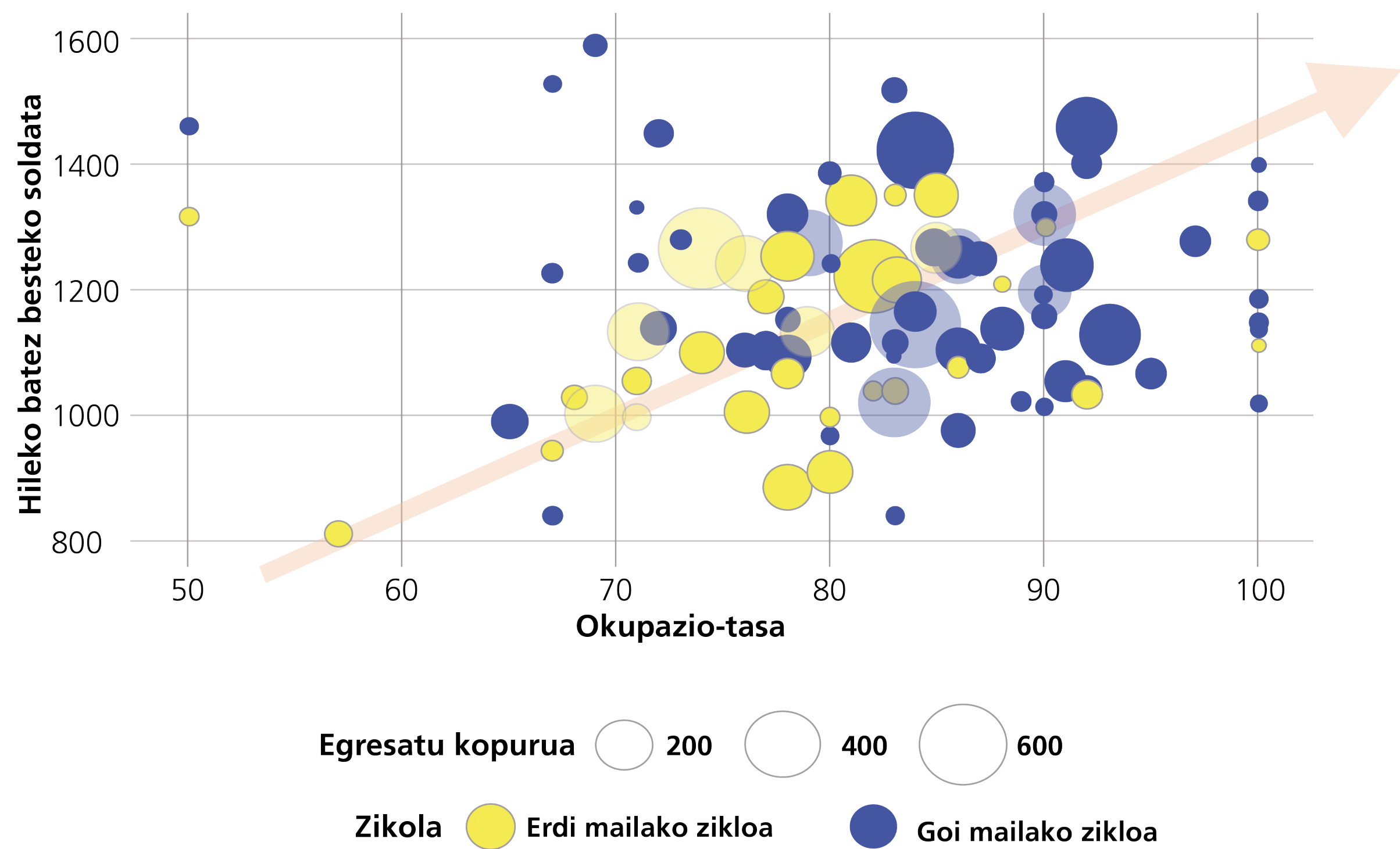
(*) Horiek eskaintzen dituzten unibertsitateetako batezbesteko haztatua. Iturria: Unibertsitateko lan-munduratzeari buruzko ikerketa (2016an amaitu dutenen promozioa eta laneko egoera 2019ko 4. hiruhilekoan). Lanbide. Koadroekin lotutako ohar komunak: Okupazio-tasa: ordaindutako enplegua duten pertsonen kopurua pertsona aktiboaren guztizko kopuruarekin alderatuta. 14 ordainsaritan egindako hileko batez besteko soldata garbia (lanaldi osoak). Bat datorren enplegua: hirugarren mailako prestakuntza mailari (unibertsitateko edo goi mailako lanbide-heziketa) lotutako enplegua duten pertsonen kopurua . CNOren (Okupazioen Sailkapen Nazionala) epigrafeen arabera sailkatutako lehen hiru postuak jasotzen ditu (1. Enpresen zuzendaritza eta gerentzia, 2. Unibertsitateko titulazioari lotutako profesional zientifikoak eta intelektuak, eta 3. Laguntza emateko teknikariak eta profesionalak).

Ikasketak aukeratzea: lan munduratzea eta enpleguarekiko asebetetzea (jarraiera)

Enplegarritasuna eta soldata. Unibertsitateko tituluak.

Enplegarritasuna eta soldata. Prestakuntzako zikloen tituluak.

Orientazio akademiko eta profesional eraginkorrago eta osoagoa

EAEEn, lau ikasletik batek ez ditu amaitzen unibertsitate-ikasketak (% 14-15ek lehenengo urtean uzten ditu), eta % 60k baino gutxiagok amaitzen du titulazioa teoriarik gabe den denboran edo ikasturte bat geroago¹. EAEko unibertsitateetan graduatzen den hiru ikasletik batek, berriz zer ikasketa egin aukeratu beharko balu, ez luke berriro egingo unibertsitatean ikasteko hautua edota ikasi duen gradu hori egitekoa, berdin zentro publikokoa zein pribatukoa izan eta gizona zein emakumea izan². Bestalde, 16 eta 24 urte bitarteko gazteen % 74k onartzen du bere prestakuntza lan-irteeretan baino gehiago bokazioan pentsatuta aukeratu zuela; % 40k, alabaina, onartzen du ez dela ari ikasi zuen horretan lanean³.

Ikasketa-itxaropenak eta gero topatzen den errealitatea bat ez etortzeak kostu handia du gizartean eta norbanakoengan, eta gizarte moduan haiek murrizteko betebeharra dugu; hain justu, baliabideak eta denbora alferrik xahutu izanaren sentipena eta jende ugariaren frustrazioa eragiten du.

Datu horiek guztiek zer pentsa eman behar ligukete ikasketak aukeratzean behar bezalako informazioa eta orientazioa eskura izateak duen garrantziaz. Izan ere, ikasketek gaztearen profil bokazionala eta konpetentziak/gaitasunak lan-irteerekin eta hainbat ikerketaren enplegarritasunarekin bateratu behar lituzkete; horrek lan-errealitate jakinetan egoera horrek izan ditzakeen kalteak saihestuko lituzke.

Gipuzkoako gazteriaren motibazioa ikasketen aukeraketan proiektuak, zeinetan Gipuzkoako Batxilergoko 1.641 ikasleri galdeketa egin baitzitzaien, erakusten du Batxilergoko ikasleek zalantza handiak dituztela beren etorkizuneko ikasketez galdeginda (aukeratzeko unea baino urtebete lehenago, lautik batek ez daki zer ikasketa egin nahi dituen), eta ikasketak aukeratzeko motibazio nagusia «ikasiko duten hori gustuko izatea» dela.

Gainera, ikasleen % 10ek baino gutxiagok du lanbide-heziketako ikasketak egiteko asmoa, gustuko dituzten lanbide-jardueretarako prestakuntza-ibilbideak unibertsitatean nahiz lanbide-heziketan egin daitezkeen arren.

Etorkizuneko prestakuntzan hainbat agentek «eragin» txikia dute (lautik batek dio bere irizpidean bakarrik oinarritzen dela eta norberaren erabakian gurasoek duten eragina % 15 ingurukoa besterik ez da), eta horrekin kontrastean, asegabetasun handia dute gaur egun duten informazioarekin; ikasle gehienek balio handia emate diote beren irteera akademikoen inguruan informazio egokia eta osoa edukitzeari, eta informazioa eta orientazioa jasotzeko behar «etengabea» dutela azpimarratzen dute

¹ Graduiko ikasleen errendimendu akademikoaren adierazleak. Hezkuntzako eta Lanbide Heziketako Ministerioa eta Zientzia, Teknologia eta Unibertsitateetako Ministerioa (EDUCAbase).

² EIN, «Encuesta de Inserción Laboral de los Titulados Universitarios-EILU-2014»

³ InfoJobsek eta ESADEk urtero Espainiako Lan-merkatuaz egiten duen txostena (2017)

Orientazio akademiko eta profesional eraginkorrako eta osoagoa (jarraiera)

Hori dela eta, orientazio akademiko eta profesionalerako sistema eraginkorrako baten beharrea gaude, ikasleei era kritikoan prestakuntzarako eta etorkizunerako dituzten aukeren inguruko informazioa biltzen lagunduko diona, eta ondorengo ideiak aintzat hartzen duena:

- **Beharrezkoa da hainbat eragileren artean elkarlanean aritzeko espazioak eta ekimenak sortzea**, eta haien bidez ikasleak eta familiak, ikastetxeak eta enpresa eta lanean dauden langileak harremanetan jartzea, orientazio-ekintzak zeharkakoak izan daitezten eta eman zaien funtzioa bete dezaten ikasleengan. **Enplegatzaileen eta enplegatuen parte-hartzea** ezinbestekoa da ikasleek lan-ibilbidea, beren enplegarritasuna eta lan-munduko balioen ezagutza hobeto ulertzen ditzaten.
- **Lehentasunezkoa da** ikastetxeetan bertan **orientazio-funtzioa indartzea** eta modu sistematiko eta egonkorrean bermatzea orientazio akademiko/profesional integrala, neutrala, kalitatezkoa eta eguneratua duten kide anitzeko zerbitzuen eskaintza, eta bera curriculumean txertatzea. Era berean, zerbitzuok aintzat hartu beharko dute genero ikuspegia ere, estereotipoetatik aldentzeko beharrezkoak diren neurrian. Lan hori egiten dena baino **goizago eta kontzientzia handiagoz** egin behar da; horretarako, ikasgelako ikaskuntzak ikasleen etorkizuneko lan-garapenarekin lotu behar dira eta lan-mundua hobeto ulertzeko erabili behar dira.
- Ikasleek profesionalen **informazio zuzena, pertsonalizatua eta sinesgarria** nahi dute, ikasle ohien hitzaldiak entzun nahi dituzte, enpresetara bisitak egin eta hezkuntza-zentroetan (unibertsitateak, Lanbide Heziketako zentroak) ate irekiko jardunaldietara joan nahi dute, eta ematen den informazioaren kalitatea ez ezik, informazio hori ematen duen agentearen sinesgarritasuna ere balioesten dute.
- **Internetek eta sare sozialek** kanal esanguratsuak izan behar dute ikasleei orientazio akademiko/profesionalari buruzko informazioa helarazteko.
- **Lanbide Heziketan eragin handia dute oraindik gizartearen eta familiaren estereotipoek**. Hautu maskulinizatua da oraindik; zehazki Lanbide Heziketa ikasten duten hirutik bi gizonezkoak dira. Ez da sartzen ikasleen berehalako prestakuntza-aurreikuspenen artean, garapen pertsonalerako unibertsitateak baino aukera gutxiago ematen dituela uste delako. Beharrezkoa da ezagutzea ikasketa-itxaropenek zer paper duten esleitzen zaizkien ikasketa-ibilbideetan. Eta beharrezkoa da ikusgarritasun handiagoa ematea unibertsitatearen, lanbide heziketaren (DUALA edo tradizionala) eta kualifikazio-sistemaren arteko ibilbideei

- **Gizartearen erronka da zientziaren eta teknologiaren erakargarritasuna indartzea**. Ondorengo erabaki akademiko eta profesionaletan ikasgai zehatzetako jardunak duen garrantzia ikusita, komenigarria dirudi berrikustea nola irakasten eta ikasten diren arlo tekniko-zientifikoko ikasgaiak. Ikaskuntzarako metodologiak ikasteko modu desberdinetara egokitzeak erakargarriago bihurtzake ikasgai horiek, eta beraz, arlo tekniko-zientifikoa jende gehiagok aukeratzea eragin dezake.
- **STEM arloan emakumeen presentzia indartzea**. Emakumeak gutxiengoak dira STEM ikasketetan eta lehentasun txikiagoa dute teknologiari, informatikari eta ingeniartzari lotutako materia/zereginetan, eta beren buruei horietarako behar diren konpetentziak gutxiago aitortzen dizkiote; halaber, konfiantza txikiagoa dute arlo horretako ikasketetan aritzeko dituzten gaitasunetan, nagusiki ingeniartzan, nahiz eta gizonezkoek baino espediente akademiko hobeak dituzten.

Interes profesionali buruzko informazio-iturriak (% Maiz eta beti/ia beti)		
	Egin ditzakezun ikasketei buruzko informazio ahalik eta egokiena eta osatuena izatea gustatuko litzaidake	(87%)
	Jarduneko profesionalak zuzenean entzutea gustatuko litzaidake, enpresak bisitatzea, lanpostuak ikustea...	(71%)
	Unibertsitateko irakasleek ikasketei buruz zer esango diguten entzun nahi nuke zuzenean	(64%)
	Interneten aurkitu dut estudikatu dezakedanari buruzko informazio erabilgarria	(60%)
	Hitzaldi informatiboetara, solasaldietara, mahai-inguruetara... joan nahi nuke	(50%)
	Nire amak aholkuak ematen dizkit irteera profesionali buruz. Nire amak aholkuak ematen dizkit ikas dezakedanari buruz.	(49%) (47%)
	Ni neu arduratuko naiz informazioa bilatzeaz	(47%)

ERANSKINA- Eskatzen diren profilak

KONTRATUAK GUZTIRA 2020

	%
Batxilergoa, oinarrizko ikasketak eta/edo bigarren mailakoak eta/edo baxuagoak	9,9
LH1- Lanbide Heziketako erdi-mailako prestakuntza-zikloak	16,3
Fabrikazio mekanikoa	3,9
Elektrizitatea eta elektronika	2,2
Ostalaritza eta Turismoa	2,1
Elikagai-industria	1,9
Instalazioak eta mantentze-lanak	1,3
Merkataritza eta marketina	0,9
Informatika eta komunikazioak	0,7
Osasuna eta Gizarte- eta kultura zerbitzuak	0,9
Administrazioa eta kudeaketa	0,6
Eraikuntza eta obra zibila	0,6
Beste espezialitate bat	1,2
LH2-Lanbide heziketako goi-mailako prestakuntza-zikloak	22,2
Fabrikazio mekanikoa	6,4
Elektrizitatea eta elektronika	3,4
Informatika eta komunikazioak	2,9
Instalazioak eta mantentze-lanak	2,6
Administrazioa eta kudeaketa	1,8
Merkataritza eta marketina	1,6
Osasuna eta Gizarte- eta kultura zerbitzuak	1,2
Ostalaritza eta turismoa	0,8
Elikagai-industria	0,3
Kimikoa	0,3
Beste espezialitate bat	0,9
Unibertsitate Prestakuntza	38,6
Beste ingeniaritza batzuk	9,2
Ingeniaritza industrial	8,1
Administrazioa eta enpresen kudeaketa/ Marketina/ Ekonomia	7,1
Ingeniaritza Informatikoa	5,1
Erizaintza	1,8
Zuzenbidea	1,3
Kimikaren zientziak/ Biologia/ Ingurumen zientziak	1,1
Fisikaren zientziak	0,9
Matematika eta Estatistika	0,7
Turismoa eta Ostalaritza	0,7
Beste espezialitate bat	2,6
Graduondokoa/ Unibertsitateko doktoretza	13,0
Beste ingeniaritza batzuk	6,9
Ingeniaritza industrial	4,7
Ingeniaritza Informatikoa	0,6
Matematika eta Estatistika	0,3
Zientziak Kimika/ Biologia. / Zientziak. Ingurugiroa	0,3
Administrazioa eta enpresen kudeaketa/ Marketina/ Ekonomia	0,3

ADEGI + Talentu

Enpleguaren beharrak
eta
profil profesionalak
Gipuzkoan 2020

Enpleguaren ataria
AdegiLan

